

STRUČNO PUTOVANJE U BEOGRAD
27. – 28.10.2017.

Ivana Jurišić Stipančević

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
ivanajur@gskos.hr

Tena Tormaš Marković

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
ttormas@gskos.hr

Broj
bibliografske
jedinice

306

Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema organiziralo je za svoje članove stručno dvodnevno putovanje u Beograd. Sretni zbog prilike za zajedničkim druženjem, s veseljem smo se odazvali i pridružili ostalim kolegama. Naš put prema prijestolnici Republike Srbije započeo je u ranim jutarnjim satima u petak, 27. listopada. Putovanje je proteklo ugodno uz uživanje u jesenskome krajoliku te povremena zaustavljanja radi okrjepe.

Naš prvi susret s ovim gradom bogate povijesti pružio nam je panoramski pogled na neke od znamenitosti Novoga Beograda, kao što su Zapadna kapija grada, Sava centar, Štark Arena i Palata Srbije. Probijajući se kroz užurbani promet i veliku gužvu, koji svjedoče živom današnjici Beograda, stigli smo na naše prvo odredište – Međunarodni sajam knjiga. Međunarodni beogradski sajam knjiga jedna je od najstarijih i najvažnijih književnih manifestacija u regiji. 62. međunarodni sajam knjiga proteže se na oko 30.000 m² izložbenoga prostora na kojem se predstavilo više od 450 domaćih i inozemnih izlagača, među kojima i udruženi nakladnici iz Hrvatske. Uz moto sajma „**Ključ je u knjigama**“ gost je, simbolično bio, njemački jezik, a program „**Četiri zemlje jedan jezik**“ omogućio je suvremenim autorima iz Njemačke, Austrije, Švicarske i Lihtenštajna da se predstave kroz više od 1.000 knjiga. Posebna gošća i glavna zvijezda ovogodišnjega beogradskog sajma knjiga bila je dobitnica Nobelove nagrade za književnost 2009. godine **Herta Müller**.

Veći dio popodneva proveli smo u obilasku sajma istražujući raznovrsnu ponudu i otkrivajući sva njegova blaga.

Slika 1. Beogradski sajam knjiga

Nakon sajma, smještaja u hotel i kratkoga odmora, uputili smo se u laganu šetnju preko Svetosavskoga trga pored jedne od najvećih pravoslavnih crkava u upotrebi u svijetu – Hrama svetog Save. Nedaleko hrama smještena je Narodna biblioteka Srbije koja je osnovana 1832. godine i najstarija je ustanova kulture u Srbiji. Nastala kao svojevrsni depozit knjiga, bila je jedno vrijeme knjižnica u sastavu (Knjaževsko-tipografska biblioteka, Biblioteka Popečiteljstva prosvete), da bi potom okupila više knjižnica javnih i državnih nadležnosti te otkupila nekoliko privatnih biblioteka (Lukijana Mušickoga, Josipa Šlezingera) što joj je s vremenom omogućilo da izraste u nacionalnu knjižnicu.

Slika 2. Narodna biblioteka Srbije

Početak Drugoga svjetskog rata, u bombardiranju Beograda, knjižnica je izgorjela do temelja, izgubivši velik dio fonda, kataloga i inventara. No 6. travnja 1973.

godine, ona je ponovno svečano otvorila vrata svoje nove zgrade, u kojoj je i danas. Sljedeće 1974. godine, formira se Stručni katalog po UDK-u, a zatim i Središnji katalog Srbije i Centar za naučne informacije. Godine 1976, Knjižnica usvaja nova pravila za katalogizaciju građe i prelazi na novi, međunarodni standard za bibliografski opis ISBD.

Narodna biblioteka Srbije danas posjeduje preko pet milijuna bibliografskih jedinica i mnoge specijalne zbirke, poput rijetkih knjiga, rukopisa i karata.

Po završetku obilaska, uputili smo se na naše sljedeće odredište – Univerzitetku biblioteku „Svetozar Marković“.

Univerzitetka biblioteka "Svetozar Marković" (UBSM) najstarija je i najveća sveučilišna knjižnica u zemlji i središnja knjižnica Sveučilišta u Beogradu te glavna knjižnica svih sveučilišnih i akademskih knjižnica u Srbiji. Prikuplja, čuva i vodi brigu o daljnjoj upotrebi jedinstvenih zapisa ljudske kreativnosti. Knjižnica je namijenjena prvenstveno studentima, nastavnicima i istraživačima, ali je otvorena i svim građanima. Zbirka knjižnice sastoji se od znanstvenih i specijalnih publikacija, uglavnom na stranim jezicima, kao i elektronskih publikacija kojima je moguć pristup putem Akademske mreže. Dopuštajući pristup pisanome znanju, potičući i podupirući protok informacija, UBSM sudjeluje u obrazovnome, znanstvenom, stručnom i umjetničkom radu Beograda i srpske akademske zajednice. Radi se o pravom čuvaru pisane baštine Beograda na Sveučilištu, a zbog svoje duge povijesti čuva i dijeli dio srpske kulturne baštine.

Slika 3. Univerzitetka biblioteka „Svetozar Marković“

Nakon zajedničkih obilazaka, odlučili smo iskoristiti slobodno vrijeme za posjet čuvenoj Knez Mihailovoj ulici koju još zovu i žilom kuckavicom gradskoga života. Mnoštvo kafića, trgovina i restorana s bogatom gastronomskom ponudom pridonose ozračju opuštenosti i dobre zabave koju je moguće pronaći svugdje u gradu.

Drugoga dana našega stručnog putovanja, odmorni i orni zaputili smo se prema novim beogradskim destinacijama. Kraljevski dvor na Dedinju izgrađen je u periodu od 1924. do 1929. godine po nalogu kralja Aleksandra I. To je velika i reprezentativna vila od bijeloga kamena u srpsko-bizantskome stilu. U njezinu je sastavu i Dvorska kapela posvećena Andreju Prvozvanom. Kraljevski je dvor bio domom Aleksandra I. i Petra II. Karađorđevića, a danas prijeestolonasljednika Aleksandra II. i njegove obitelji. Zgrada Beloga dvora, koji se nalazi u istome kompleksu, s Kraljevskim dvorom, zidana je po želji Aleksandra I. kao rezidencija za njegove sinove Petra (budućega kralja Petra II.), Tomislava i Andreja. Kralj Aleksandar očekivao je da će njegovim sinovima biti potreban osobni prostor kada odrastu, ali ga je mučko ubojstvo otrglo od obitelji, a sudbina njegovih sinova krenula je drugim tijekom.

Slika 4. Kraljevski Dvor

Maloljetni kralj Petar II. postao je novim gospodarom Kraljevskoga dvora, a dovršenjem započete zgrade Beloga dvora pozabavio se njegov rođak, knez-namjesnik Pavle. U prizemlju ove zgrade nalazi se veliki svečani hol i niz salona opremljenih u stilu Luja XV. i Luja XVI. sa venecijanskim lusterima. Tu je i dvorska biblioteka koja je imala oko

35.000 knjiga i svečana trpezarija namještena u stilu *chippendale*. U sklopu Dvora, na južnoj strani, nalazi se obiteljska crkva, koja je povezana sa zgradom. Hram je posvećen Sv. Andriji Prvozvanom – krsnoj slavi obitelji Karađorđević.

Slika 5. Knjižničari DKSBS u knjižnici Kraljevskog dvora na Dedinju

S obzirom da Karađorđevići i danas tamo žive, razgled je bio isključivo uz ovlaštenoga vodiča i pod pratnjom. Tijekom obilaska vidjeli smo i originalno djelo Ivana Meštrovića „Povijest Hrvata“, čija se kopija nalazi ispred HAZU-a. Nakon obilaska kompleksa, nastavili smo vožnju kroz rezidencijalnu četvrt u kojoj je smješteno mnoštvo stranih veleposlanstava te stigli do Muzeja istorije narodâ Jugoslavije, u sklopu kojega se nalaze Kuća cveća, Stari muzej i Muzej 25. Maj.

Nakon obilaska muzeja, odlučili smo potražiti okrpju u samoj duši Beograda dugačkoj 400 metara – Skadarliji. Najpopularnija boemska četvrt odupire se novim vremenima zadržavajući svoju autetičnost i velikodušno nudeći turistima svoju živopisnost u bilo koje doba dana. Restoran Dva Jelena pružio nam je iskustvo beogradske boemske atmosfere pogostivši nas specijalitetima tradicionalne domaće kuhinje, ugodnim ambijentom te starogradskom glazbom.

Slika 6. Skadarlija

Nakon ručka, bilo je vrijeme za posljednju veliku šetnju našega obilaska. Zaputili smo se prema Kalemegdanu, najljepšemu i najvećem beogradskom parku koji je istovremeno i najznačajniji kulturno-povijesni kompleks u kojemu dominira **Beogradska tvrđava** iznad ušća Save u Dunav. U društvu vodiča, obišli smo najvažnije znamenitosti - Spomenik „Pobednik“, Crkvu Ružicu, Sahat kulu i Zindan kapiju.

Uživajući u panoramskome pogledu na spoj dviju rijeka, završili smo obilazak Beograda. Sa svojom jedinstvenom atmosferom koju zaista treba doživjeti te ljepotama i skrivenim predjelima koje krije, Beograd je zaista neponovljiv i originalan grad. Zadovoljni i umorni, uputili smo se prema našem Osijeku, ponijevši sa sobom nova iskustva i lijepa sjećanja.